

УДК: 631.1.027

Лобанов М.І., к.е.н., професор
Семененко В.А., аспірант
Таврійський державний агротехнологічний університет

ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНІ ПЕРЕДУМОВИ І НАСЛІДКИ ВПРОВАДЖЕННЯ ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ У СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВАХ

Анотація. У статті розглянуто актуальність впровадження інновацій у галузі сільського господарства з метою забезпечення продовольчої безпеки держави в сучасних економічних умовах, а саме здатність країни самостійно забезпечувати себе продуктами харчування та зробити максимально доступними ці продукти для всіх верств населення, що відповідно дає можливість створювати економічну стабільність як запоруку розвитку економіки у цілому. Дослідивши особливості фінансування інноваційної діяльності підприємств можна прийти до висновку що інноваційний процес вимагає створювати багаторівневу систему економічних відносин, якій властиві специфічні взаємозв'язки та закономірності, визначення та врахування цих особливостей є неодмінною умовою забезпечення ефективності економічної стратегії держави. Щодо формування системи інтеграції науки і виробництва в АПК, то слід зазначити, що в економічній політиці держави відбулася переорієнтація на інвестиційно-інноваційну модель розвитку аграрного виробництва. Успішне вирішення цього завдання залежить від наявності ефективної системи фінансового забезпечення інноваційної діяльності на всіх етапах її здійснення. В зв'язку з цим необхідно приділити увагу пошуку джерел фінансування інноваційного розвитку агроформувань, зважаючи на те, що розмір фінансових надходжень, що залишаються у розпорядженні сільськогосподарських підприємств, не дозволяє здійснити необхідну технічну реконструкцію виробничої бази. Через високу ризикованість та сезонність інноваційна діяльність сільськогосподарських підприємств є найменш привабливою для вітчизняних та іноземних інвесторів. Тому потрібне інвестиційне забезпечення інноваційних процесів у галузь та створення організаційно-економічного механізму залучення іноземних інвестицій в інноваційний розвиток. Закономірним явищем для підприємств агропромислової галузі є формування ресурсів, у першу чергу, за рахунок власних джерел. Однак через ряд обставин і специфіку даної галузі потреба в додаткових фінансових ресурсах може раптово і стрімко зростати, в зв'язку з чим необхідно розвивати механізми банківського кредитування та державної підтримки у цьому напрямку. Зважаючи на важливість впровадження інновацій не можна залишати поза увагою фінансові наслідки прояву екологічних ризиків, наприклад, використання біоінновацій. Особливе занепокоєння світової громадськості викликають питання про можливі негативні наслідки для навколишнього середовища використання біоінноваційних продуктів рослинництва, створених на основі генної інженерії. Фінансові ризики можна класифікувати за цілями природоохоронної діяльності у сфері використання біоінновацій: ресурсні витрати, витрати запобігання (зниження) забрудненню і зміні стану навколишнього природного середовища та витрати усунення (компенсації) наслідків зміни стану і забруднення довкілля.

Ключові слова: продовольча безпека, фінансове забезпечення, інвестиції, фінансові ризики, наслідки біоінновацій.

Постановка проблеми. Забезпечення продовольчої безпеки для країни є одним з найважливіших факторів для установа стабільності економіки. Але саме поняття продовольчої безпеки є сукупністю багатьох складових, які покликані забезпечувати певний ступінь забезпеченості населення країни продовольством високої якості. На думку багатьох експертів сьогодні у світі проблеми недостатності та незбалансованості харчування переростають у глибоку міжнародну кризу. Раніше ці питання були у підпорядкуванні громад та традицій натурального господарства. Сьогодні ж більшу роль відіграє держава і різноманітні соціальні інститути, які виступають як фактори виробницт-

ва. Окрім цього продовольча безпека визначається як самостійний об'єкт внутрішньої та зовнішньої політики держави. Існує декілька підходів щодо визначення цього поняття, а саме як споживання, тобто доступу населення до продовольства, як здатність країни самостійно забезпечувати себе необхідним харчуванням та наявності достатньої кількості продовольства разом з його доступністю. Але все ж таки основним напрямом продовольчої безпеки залишається стабільне забезпечення населення продуктами харчування. [1] У сучасних умовах інноваційний розвиток сільськогосподарської галузі відіграє значну роль у створенні продовольчої

безпеки країни, тому важливо дослідити передумови його впровадження.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. На продовольчу безпеку в сучасній Україні значною мірою впливає стан сільськогосподарської галузі. Безперечно, питання щодо подальшого розвитку цього напрямку належить інноваційним впровадженням. У сучасному світі значну увагу приділяють розвитку біотехнологій та новітніх способів виробництва. Активно розвивається напрямок генної інженерії, який, викликає багато нарікань та заперечень. Дослідження проблем інтеграції науки і виробництва в АПК, впровадження біотехнологій, генномодифікованих організмів для подальшого нарощення сільськогосподарського виробництва через активне впровадження різних методів, прийомів та механізмів шляхом подальшого зниження вартості виробничих затрат займається багато українських вчених, такі як Абрамчук М.Ю., Прожога І.В., Єрмоліна М.Б., Захарчук О.В., Кондратьєв Н.Д., Корнійчук Г.В., Король Н.І., Кулинич О.А., Однорог М.А., Павленко І.І., Пехник А.В., Рехтета О.М., Танклевська Н.С., Карнаушенко А. С., Шевченко Н.О. та Сичова М.О.

Формулювання цілей статті. Мета статті – дослідити сучасні передумови та наслідки впровадження інноваційної діяльності у сільськогосподарських підприємствах України, які включають як об'єктивні, так і суб'єктивні чинники, а саме особливості фінансування інноваційної діяльності підприємств, формування системи інтеграції науки і виробництва в АПК, джерела фінансування інноваційного розвитку агроформувань, інвестиційне забезпечення інноваційних процесів у сільськогосподарських підприємствах, організаційно-економічний механізм залучення іноземних інвестицій в інноваційний розвиток, сучасний стан фінансування інноваційної діяльності сільськогосподарських підприємств та фінансові наслідки прояву екологічних ризиків використання біоінновацій.

Виклад основного матеріалу. Інноваційний процес вимагає створення багаторівневої системи економічних відносин, який властиві специфічні взаємозв'язки та закономірності. Визначення та врахування цих особливостей є неодмінною умовою забез-

печення ефективності економічної стратегії держави. У сучасному світі країни змушені здійснювати пошук прийнятної моделі економічного розвитку, яка б забезпечувала національну конкурентоспроможність і орієнтувала національну економіку на довгострокове зростання. Інноваційний тип економічного розвитку дедалі більше стає фундаментом, який визначає економічну могутність країни та її перспективи на світовому ринку. Правильне розуміння суті інноваційних процесів, які лежать в основі сучасних моделей розвитку провідних економік світу, а також їхнього місця в цілісній суспільно-економічній системі набуває винятково важливого значення. Статус першопрохідників інновації у певній ринковій ніші створює для підприємства, яке її здійснює, тимчасову можливість виходу за рамки обмежень, які накладає функціонування в конкурентній економіці, отримуючи за рахунок цього додатковий зиск, виражений у формі матеріальних чи нематеріальних активів. Економічний ефект від інновації обумовлений саме обмеженістю сфери (чи часу) її поширення, яка створює тимчасову ринкову асиметрію. Обмеження поширенню інновації в конкурентній економіці створюються як за рахунок об'єктивних перешкод, так і через систему патентно-ліцензійного права. У більш загальному вигляді, інноваційна інвестиція є «ресурсощадним» вкладенням, яка забезпечує значно більшу за середню по економіці віддачу. Отже, інноваційний розвиток можна охарактеризувати як процес структурного вдосконалення національної економіки, який досягається переважно за рахунок практичного використання нових знань для зростання обсягів суспільного виробництва, підвищення якості суспільного продукту, зміцнення національної конкурентоспроможності та прискорення соціального прогресу в суспільстві. Головним завданням інноваційної політики держави є забезпечення збалансованої взаємодії наукового, технічного і виробничого потенціалів, розробка та впровадження механізму активізації інноваційної діяльності суб'єктів підприємництва, поширення інновацій в усіх сферах національної економіки.[3]

Зі вступом України до Світової організації торгівлі (СОТ) та зняттям обмежень що-

до доступу іноземних товарів на вітчизняні продовольчі ринки актуалізувалось питання забезпечення конкурентоспроможності та сталого економічного розвитку сільськогосподарських товаровиробників. Тому в економічній політиці держави відбулася переорієнтація на інвестиційно-інноваційну модель розвитку аграрного виробництва. Така переорієнтація є новим етапом трансформації економічних відносин в аграрній сфері, характерною ознакою якого є зміщення акцентів у забезпеченні процесів розширеного відтворення на впровадження нових ідей та знань, а також технологій у всі сфери економічної діяльності. Реалізація такої моделі вимагає відповідного фінансового забезпечення. Однак у процесі ринкових перетворень у більшості агроформувань відбулося скорочення бази формування власних джерел фінансування виробничої та інвестиційної діяльності. З огляду на вищезазначене, питання пошуку джерел фінансового забезпечення інноваційної діяльності є актуальним. Базовою основою сучасного етапу розвитку аграрної економіки є перехід на реалізацію інвестиційно-інноваційної моделі. Успішне вирішення цього завдання залежить від наявності ефективної системи фінансового забезпечення інноваційної діяльності на всіх етапах її здійснення. Враховуючи сучасний фінансовий потенціал агроформувань та їх потреби у фінансовому забезпеченні інвестиційно-інноваційного розвитку важливе значення має активізація механізмів залучення у цей процес банківсько-кредитної системи. Відсутність достатньої фінансової бази є одним із основних чинників, що гальмують здійснення інноваційного розвитку агроформувань в Україні, що могла б забезпечити розвиток інновацій у сільському господарстві. Також недосконалість законодавчої бази у сфері інновацій, інвестицій і податкової системи; відсутність пільгового режиму для здійснення інноваційної діяльності; міграція висококваліфікованих фахівців у більш розвинені країни; відсутність інформаційної та технологічної бази; неузгодженість механізмів державної підтримки сільського господарства з допустимими преференціями та вимогами СОТ не сприяють ефективному трансферу інновацій у виробництво. Функціонування економіки

на засадах інноваційної моделі розвитку потребує створення адекватного механізму фінансового забезпечення, який дозволив би при наявності обмежених фінансових ресурсів перетворити його зі статусу витратного у механізм, що забезпечує їх прогнозовану ефективність. Вирішення стратегічних завдань раціонального використання наявних фінансових ресурсів на рівні як окремого підприємства, так і держави в цілому. [10 с.47]

Стан та динаміка розвитку фінансування інноваційної діяльності є визначальним показником економічного стану країни, її здатності до дійсних ринкових перетворень за рахунок створення, впровадження, поширення та практичного використання нової техніки, новітніх технологічних процесів, нової продукції та сировини, сучасних методів організації виробництва та його матеріально-технічного забезпечення. Статистика свідчить про скорочення можливостей централізованого фінансування науково-технічного розвитку на фоні практичної відсутності у підприємств власних коштів для підтримки інноваційної діяльності. Розмір фінансових надходжень, що залишаються у розпорядженні підприємства, не дозволяє здійснити необхідну технічну реконструкцію виробничої бази. Найбільше від цього потерпають сільськогосподарські підприємства. Джерела фінансування інновацій у діяльності сільськогосподарських підприємств в Україні складаються з власних ресурсів (40,7—53% загального обсягу), позикових (довгострокових й короткострокових кредитів), інвестиційних (внутрішніх та іноземних), бюджетної підтримки й лізингових коштів. Через високу ризикованість та сезонність інноваційна діяльність сільськогосподарських підприємств є найменш привабливою для вітчизняних та іноземних інвесторів. Основними перешкодами інноваційного розвитку є політична нестабільність, відсутність належної державної уваги інвестиційно-інноваційним процесам (державна повинна здійснювати фінансування інноваційних проектів створювати пільгові умови для залучення інвестицій, вдосконалювати нормативно — правову базу), недостатнє фінансування та відсутність сприятливих умов для залучення позичених коштів.[4]

У сучасних умовах процеси інтенсифікації сільськогосподарського виробництва вийшли на новий рівень. Структури агробізнесу, що знову формуються, і необхідність реструктуризації виробництва, яка з цього виходить, а також необхідність адаптації сільськогосподарських товаровиробників до ринку, зумовлюють пошук нових підходів до ефективності виробництва, що визначаються новими технологіями у виробництві. Сільськогосподарська галузь сучасної України на сьогодні знаходиться в стані затяжної кризи, чому сприяв цілий ряд факторів, що супроводжували розвиток вітчизняного агробізнесу не тільки протягом двох останніх десятиліть, але і протягом усього ХХ ст. Незадовільний стан вітчизняного агропромислового комплексу і глобальні тенденції розвитку економіки вимагають не тільки значної уваги до проблем сільського господарства, а й потреби у модернізації агробізнесу в Україні. Не можна забувати про такий важливий чинник, як глобалізація економіки, в ході якої переважна більшість країн і регіонів світу інтегруються в єдину економічну систему. У порівнянні з іншими розвиненими державами, наша країна володіє значними перевагами в плані територіальної протяжності, забезпеченості природними ресурсами, що при мінімізації негативних факторів створює достатньо позитивні перспективи для успішного розвитку сільськогосподарської галузі, освоєння певної ніші на міжнародному рівні. Модернізацію аграрної галузі на сучасному етапі розвитку України необхідно проводити за такими ключовими напрямками: виробничо-технологічними, селекційно-генетичними, соціоекологічними і організаційно-управлінськими інноваціями. Останні два напрямки представляють особливий інтерес, оскільки саме від їх успішного впровадження багато в чому залежить реформування власне державної політики з управління сільським господарством та сільськими територіями. Грамотне адміністративне управління є основою успішної модернізації агробізнесу. У зв'язку з цим для успішного функціонування сільськогосподарської галузі необхідні інноваційні методи управління праці – управління на основі постійних нововведень. Одним з важливих напрямів має стати підготовка кадрів. [5]

Інвестиції є найважливішим фактором економічного зростання. Для нормального функціонування підприємств у ринковій економіці необхідно наявність двох вхідних потоків ресурсів — потоку на поповнення оборотного капіталу і потоку на формування, заміну або прирощення основного капіталу; і вихідного потоку, що представляє собою продукт перетворення оборотного капіталу з використанням основного капіталу. При цьому розширене відтворення в сучасних умовах можливо тільки на основі здійснення безперервного інвестиційного процесу, який повинен носити інноваційний характер. Сільське господарство в рамках національної економіки має істотне значення для стимулювання інвестиційної активності. Це обумовлено яскраво вираженим мультиплікативним ефектом галузі в економіці, найбільш низькою капіталоємністю і найменшим з термінів окупності капітальних вкладень, стійким попитом на продукцію галузі на внутрішньому ринку. Рівень інвестиційної привабливості сільськогосподарських підприємств виражається за засобом індексу інвестиційної привабливості, який є числовим показником комплексного критерію інвестиційної привабливості. Одним з ключових факторів успіху підприємницької діяльності є наявність чітко поставлених цілей і завдань. Цілі і завдання повинні формулюватися на основі довгострокових планів розвитку і представляти собою набір взаємопов'язаних показників і заходів, об'єднаних в єдиній стратегії розвитку підприємств, галузей і країни в цілому. Процес сегментування дозволяє об'єднати сільськогосподарські підприємства в схожі групи, більш детально вивчити потенціал і потреби кожної групи і визначити основні параметри базової стратегії розвитку інноваційної діяльності на рівні окремих груп. Інвестиції виступають каталізатором економічних процесів, а в умовах формування інноваційної економіки, розширене відтворення має здійснюватися на основі безперервного інвестиційного процесу, який повинен носити інноваційний характер. Інвестиційна привабливість підприємства може бути також одним з критеріїв оцінки перспектив інноваційного розвитку. [6]

Фінансування інноваційної діяльності підприємств виступає основою науково-технічного прогресу й технологічної модернізації виробничих потужностей і зміцнення їх конкурентних позицій на вітчизняному та світовому ринках. Виділяють такі види фінансування інноваційної діяльності підприємств:

— самофінансування (включає накопичений прибуток, накопичений амортизаційний фонд і поточні амортизаційні відрахування, резервний фонд, власний капітал у вигляді статутного фонду);

— позикові кошти (банківські кредити, комерційні кредити, лізинг, кошти, що отримані підприємством від розміщення на фондових ринках облігацій підприємства);

— залучені кошти (кошти отримані від реалізації акцій серед акціонерів, кошти від додаткового другого випуску акцій);

— кошти урядових регіональних фондів і програм (кошти державного інноваційного фонду, кошти, що виділяються на державні та галузеві науково-технічні програми, кошти фонду фундаментальних досліджень та науково-технічних програм, кошти міжнародних фондів).

Закономірним явищем для підприємств агропромислової галузі є формування ресурсів, у першу чергу, за рахунок власних джерел. Однак через ряд обставин і специфіку даної галузі потреба в додаткових фінансових ресурсах може раптово і стрімко зростати, що й зумовлює необхідність одержання кредиту. Отже, до основних джерел фінансового забезпечення інноваційного розвитку агроформувань відносяться в першу чергу прибуток та амортизаційні відрахування, а вже в другу — кредитні кошти та кошти державного та місцевого бюджету. Незначне місце у складі джерел фінансового забезпечення належить іноземним інвестиціям. Проте обсяг власних джерел фінансування є недостатнім для повноцінного інноваційного розвитку сільськогосподарських підприємств. Виходячи з ролі й місця банківської системи у фінансуванні інноваційної діяльності агроформувань, ключових положень сучасної аграрної політики держави, стратегічних завдань розвитку аграрної економіки, стану і прогнозних тенденцій зміни зовнішнього фінансового оточення

аграрного виробництва обґрунтовано доцільність формування спеціалізованої системи кредитування інвестиційно-інноваційного розвитку агроформувань. Нині формуються елементи такої системи. В Україні ще одним джерелом фінансування реалізації інноваційної політики повинен стати державний кредит, призначення якого виявляється, в першу чергу, в тому, що він є засобом мобілізації в руках держави додаткових фінансових ресурсів. Державна підтримка сільськогосподарського кредитування в Україні є невід'ємною складовою фінансової державної підтримки сільського господарства і є пріоритетною [9].

У якості конкретного прикладу інвестиційного забезпечення з боку іноземних інвесторів розглянемо залучення інвестицій в інноваційний розвиток Миколаївської області, як частини Південного регіону України. Так, регіональна інноваційна система розглядається як сукупність державних, приватних та громадських організацій, іноземних інвесторів, громадян, а також механізмів їх взаємодії з впровадження нових знань і технологій. У той же час, регіональну інноваційну систему не можна зводити лише до переліку індикаторів і окремих властивостей її елементів. В умовах ринкової економіки, територіальні утворення конкурують між собою. [11] Території ведуть боротьбу за залучення інвестицій, створення нових робочих місць і, в кінцевому підсумку, за підвищення рівня життя населення і перспективи інноваційного розвитку. Основними елементами організаційно-економічного механізму залучення інвестицій в регіон є: прозора, ґрунтвна законодавча система; встановлені фінансові та податкові преференції; наявність індустріальних парків з готовою інфраструктурою; повна адміністративна підтримка, що виключає довгі процедури; єдність проектної команди інвестора та адміністрації області; свобода вибору підрядників і партнерів; виключення прихованих і додаткових витрат. [12] Світова та вітчизняна практика демонструє, що кластерний підхід здатний докорінно змінити зміст регіональної політики. Агропродовольчий кластер можна представити двома напрямками — рослинництвом і тваринництвом. До даного кластера оціночно може бути залу-

чено більше 4% економічно активного населення. Продукція агропродовольчого кластера спрямована на забезпечення внутрішнього ринку продовольчими товарами, зовнішнього ринку — консервами за умови їх виробництва за інноваційними технологіями та відповідності стандартам якості. Продукція агропродовольчого комплексу затребувана на внутрішньому ринку. Частка власних витрат при виробництві харчової продукції складе 80%.

Для залучення зовнішніх інвестицій повинен бути організований індивідуальний супровід інвестиційних проектів, здійснюватися моніторинг їх реалізації, попереджати критичні ситуації, пов'язані з реалізацією проектів. Регіональна інвестиційна безпека визначається як такий стан соціально-економічних відносин регіональної економічної системи, при якому вона здатна ефективно протистояти всім загрозам критичного характеру. При залученні іноземного капіталу, необхідно враховувати всі рівні безпеки: міжнародний, національний та регіональний. [11]

Останнім часом у сфері сільського господарства особливу популярність набули біологічні інновації як інструмент виробництва органічної продукції, однак, в зв'язку з цим важливо оцінити потенційні переваги використання біоінновацій у виробництві та потенційні небезпеки для здоров'я людини і навколишнього середовища, які можуть призводити до непередбачуваних екологічних наслідків. Біоінновації – це специфічний вид інновацій, що є результатом наукових досліджень та розробок у сфері використання живих організмів і біологічних процесів у виробництві, спрямований на створення нової продукції (технології, методу тощо) або зміну її форми, функцій, властивостей та якості, та орієнтований на отримання економічного, екологічного, соціального та (або) іншого виду ефекту. Процеси використання біоінноваційних продуктів у виробництві та споживанні супроводжуються отриманням значної кількості позитивних ефектів (економічного, екологічного, соціального, ресурсного тощо). Проте поряд з цим спостерігаються і негативні еколого-економічні результати біоінноваційної діяльності які є останнім часом, досить диску-

сійними у міжнародних наукових колах, особливо це стосується біоінноваційних продуктів, що використовуються у рослинництві. [13]

Однак, поза увагою вчених-економістів поки що залишаються економічні та фінансові аспекти прояву екологічних наслідків використання біоінновацій у виробництві і споживанні. Потенційні переваги використання біоінновацій у виробництві супроводжують і потенційні небезпеки для здоров'я людини і навколишнього середовища, які можуть призводити до непередбачуваних екологічних наслідків, що, в свою чергу, може спричинити значні економічні збитки. Особливе занепокоєння світової громадськості викликають питання про можливі негативні наслідки для навколишнього середовища використання біоінноваційних продуктів рослинництва, створених на основі генної інженерії. Це обумовлено, насамперед, тим фактом, що сучасні біоінноваційні продукти, виходячи з біологічної природи їх створення (наприклад, за допомогою методів генної інженерії), у процесі їх використання у виробництві та споживанні, цілеспрямовано змінюють механізми природних і біологічних процесів, які забезпечують збереження і передачу спадковості від покоління до покоління. Те, що створювалося мільйонами років як результат еволюції, нині може зазнати і зазнає маніпуляцій і змін, результати і наслідки яких не завжди можна з упевненістю передбачити. [13]

Аналізуючи можливі негативні наслідки використання біоінноваційних продуктів у рослинництві, можна зробити висновок про те, що такі наслідки складають загрозу екологічній безпеці і є джерелом екологічних ризиків. З економічної точки зору в літературі, екологічний ризик розглядається як загроза (можливість) втрати ресурсів, зниження доходів або збільшення витрат суб'єктів господарювання і суспільства в результаті зміни навколишнього природного середовища під впливом соціально-економічної діяльності людини. На основі аналізу еколого-економічних наслідків використання біоінновацій у контексті забезпечення еколого-економічної безпеки розвитку суспільства встановлено, що специфічні екологічні ризики біоінновацій відріз-

няються за характером і формою прояву, тривалістю та масштабністю. Наявність сукупності ризиків порушення умов відтворення еколого-економічної системи обумовлює необхідність аналізу економічного збитку що може виникати у вигляді збільшення суспільно необхідних витрат, обумовлених екологічними чинниками використання біоінноваційних продуктів. Передусім ці витрати можна класифікувати за цілями природоохоронної діяльності у сфері використання біоінновацій: ресурсні витрати, витрати запобігання (зниження) забрудненню і зміні стану навколишнього природного середовища та витрати усунення (компенсації) наслідків зміни стану і забруднення довкілля. Ресурсні витрати властиві всім технологічним процесам. Витрати запобігання (зниження) забрудненню і зміні стану навколишнього природного середовища здійснюються залежно від необхідності проведення заходів щодо пом'якшення передбачуваних екологічних наслідків і зниження забруднення внаслідок використання біоінновації. Витрати усунення (або компенсації) наслідків зміни еколого-економічної системи в результаті прояву ризиків порушення умов відтворення еколого-економічної системи використання біоінновацій можна поділити на чотири основні групи залежно від форми прояву екологічних ризиків. Негативні фінансові наслідки використання біоінновацій у виробництві і споживанні можуть виникати як на рівні держави, так і на первинних рівнях господарювання. [13]

Висновки. Досягнення основної мети, а саме забезпечення продовольчої безпеки країни є досить складним завданням для держави, тому задля її досягнення необхідно залучати усі доступні засоби. Інноваційний розвиток галузі сільського господарства є одним з пріоритетів у сучасному світі, але не завжди є гарантованою запорукою стабільного економічного розвитку країни. Справа в тому, що для досягнення цієї мети необхідно подолати багато як фінансово-економічних, екологічних, і навіть соціальних, так і наукових перешкод. В Україні до цього часу не створено ефективного механізму кредитування сільськогосподарських підприємств, що дає підстави сумніватись у перспективах швидкого розвитку галузі. Існує надія на державну підтримку агроформувань, але її зазвичай достатньо лише для виживання підприємств на ринку, в той час коли власні кошти обмежені та не покривають навіть відновлення виробництва. Щодо залучення іноземних інвестицій, то тут необхідно зазначити, що іноземні інвестори зацікавлені у використанні вже існуючих технологій без урахування українського інноваційного потенціалу. У той же час доля іноземних інвестицій є досить незначною для того, щоб суттєво впливати на ефективний розвиток галузі. Необхідно зважати також на фінансові наслідки впровадження інноваційних розробок, які можуть бути найрізноманітнішими та навіть непередбачуваними, в ситуації коли людина має справу з природою.

Список літератури:

1. Абрамчук М. Ю., Прожога І. В., Фінансові наслідки прояву екологічних ризиків використання біоінновацій, «Агросвіт», №7, 2015, с.20.
2. Єрмоліна М.Б., Особливості фінансування інноваційної діяльності підприємств в Україні [Електронний ресурс]. — Режим доступу: www.rusnauka.com
3. Захарчук О.В., Формування системи інтеграції науки і виробництва в АПК, «Агросвіт» №20, 2015, с.3.
4. Кондратьев Н.Д., Избранные сочинения / Н.Д. Кондратьев. — М.: Экономика, 1993. — 578 с.
5. Корнійчук Г. В., Джерела фінансування інноваційного розвитку агроформувань, «Агросвіт» №14, 2014, с.36.
6. Король Н. І., Необхідність модернізації агробізнесу в умовах глобалізації світової економіки, «Агросвіт» №10, 2015, с.85.
7. Кулинич О. А., Інноваційний етап розвитку в стратегії економічної трансформації України, «Агросвіт» №21, 2014, с.61.
8. Однорог М. А., Інвестиційне забезпечення інноваційних процесів у сільськогосподарських підприємствах, «Агросвіт» №15, 2014, с.36.
9. Павленко І.І., Міжнародна торгівля та інвестиції: навч. посіб. — К., 2012. — 256 с.
10. Пехник А.В., Іноземні інвестиції в економіку України [Текст]: навч. посіб. / А.В. Пехник; Львівськ. нац. ун-т ім. Івана Франка. Ф-т міжнар. відносин. — К.: Знання, 2007. — 335 с.
11. Рехтета О. М., Організаційно-економічний механізм залучення іноземних інвестицій в інноваційний розвиток регіону, «Агросвіт» №16, 2015, с.51.

12. Танклевська Н. С., Карнаушенко А. С., Сучасний стан фінансування інноваційної діяльності сільськогосподарських підприємств України, «Агросвіт» №23, 2013, с.11.
13. Шевченко Н. О., Сичова М. О., Сучасні проблеми продовольчої безпеки України, «Агросвіт» №14, 2015, с.23.

Lobanov M.I., Ph.D., Professor of Marketing
Semenenko V.A., graduate student of marketing
Tavria State Agrotechnological University

Summary. *The article discusses the relevance of innovation in agriculture to ensure food security in the current economic circumstances, namely the country's ability to independently support itself with food and make the most accessible of these products for all segments of the population, according enables to create economic stability as a guarantee economic development in general. Examining the features of financing innovation enterprises can conclude that the innovation process requires you to create a tiered system of economic relations, which are inherent and specific relationship patterns, identify and take account of these features is a prerequisite for ensuring the effectiveness of the economic strategy of the state. Regarding the formation of the system integration of science and production in agriculture, it should be noted that the country's economic policy has shifted to investment and innovation model of agricultural production. The successful resolution of this problem depends on an effective system of financial support innovation at all stages of its implementation. In this regard, attention should be given to finding innovative sources of financing of agricultural enterprises, given the fact that the amount of financial revenues, which remain at the disposal of agricultural enterprises do not allow for the necessary technical reconstruction of production base. Because of the high risks of seasonality and innovation farms are the least attractive for domestic and foreign investors. So the investment needed to ensure innovation processes in industry and the establishment of organizational and economic mechanisms to attract foreign investment in innovative development. The logical thing for agro-industry enterprises is to develop resources, primarily from its own sources. However, due to a number of circumstances and specifics of the industry there's need for additional financial resources and can suddenly grow rapidly, and therefore the need to develop mechanisms of bank lending and government support in this area. Given the importance of innovation cannot leave out the financial consequences of the manifestation of environmental risks, such as using bio innovations. Of particular concern to the world community raise questions about possible negative consequences for the environment bio innovations use plant products that are based on genetic engineering. Financial risks can be classified according to the objectives of environmental activities in the area of bio innovations, resource costs, prevent (reduce) the change and pollution of the environment and eliminate costs (compensation) effects of changes in the state and pollution.*

Keywords: *food safety, financial security, investment, financial risks, consequences of biological innovations.*